

Verdal Ap
Ole Gunnar Hallager
olegunnarhallager@live.no

Vedtak i klagesak:

Klage fra Verdal Arbeiderparti over Fylkesmannens vedtak om avslag på utbetaling av partistøtte for 2014

Det vises til klage 13. april 2015 fra Verdal Ap. Klagen retter seg mot Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sitt enkeltvedtak der partilagens krav på partistøtte for 2014 ble avslått.

Sakens bakgrunn

Bakgrunnen for saken er den lovendringen som ble foretatt i partiloven § 13 femte ledd den 10. januar 2013. Etter den nye bestemmelsen ble det en forutsetning for utbetaling av partistøtte at partilagens opplysninger om bankkonto, kontoinnehaver og disposisjonsrett ble bekreftet overfor fylkesmannen "minst én gang årlig".

Lovendringen var begrunnet med et behov for å sikre at utbetalingen av partistøtten kom til riktig adressat, fordi man hadde en viss erfaring for at det kunne bli et problem ved bl.a. parti-splittelser og utmeldinger. I forarbeidene til lovendringene, jf. Prop. 140 L (2011-12) side 94 (punkt 7.4), framholdes at det uten en verifisering og eventuelt oppdatering av kontoinformasjon er "ein risiko for at statsstøtta kjem i hendene på uvedkommande".

Fornyings- og administrasjonsdepartementet orienterte i brev 13. februar 2013 de politiske partienes hovedorganisasjoner, sentrale ungdomsorganisasjoner og fylkeslag om lovendringene, herunder kravet om årlig bekreftelse av kontoinformasjon.

Verdal Ap unnløt å bekrefte kontoopplysningene i 2014. Der er derfor ikke overført statsstøtte til dette partilaget i 2014.

Leder i Verdal Ap, Ole Gunnar Hallager, klaget i e-post til fylkesmannen 13. april 2015 på uteblitt partistøtte. I e-posten beklaget han at partiet ikke hadde klart å få endret informasjon om

kasserer i partiportalen, men mener at da 2014 var første år hvor det var krav til at portalen årlig oppdateres, blir straffen Verdal Ap for stor i forhold til feilen som er gjort.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag betrakter etter det nemnda forstår beslutningen – en beslutning som har generert seg automatisk i fravær av oppdaterte kontoopplysninger – om ikke å foreta utbetalingen, som fylkesmannens enkeltvedtak i saken.

Verdal Ap har i rett tid påklaget fylkesmannens vedtak.

Klagen er framsatt overfor fylkesmannen, som i samsvar med forvaltningsloven § 33 annet ledd har vurdert om det er grunnlag for underinstansen til å oppheve eller endre vedtaket. Fylkesmannen har konkludert med at det ikke er slikt grunnlag, og har derfor oversendt klagen til Partilovnemnda for avgjørelse, jf. partiloven § 15 og forvaltningsloven § 33 fjerde ledd. Fylkesmannen har i oversendelsen til nemnda, som har gått i kopi til klageren, begrunnet nærmere hvorfor klagen ikke er tatt til følge.

Klagen, fylkesmannens oversendelse og vedlegg i saken er mottatt hos Partilovnemnda 4. mai 2015.

Partilovnemnda har i sakens anledning etterspurt ytterligere opplysninger fra Verdal Ap. Svar er per 8. juni 2015 ikke mottatt.

Fylkesmannens merknader:

I sin begrunnelse for å avslå søknaden er det ut i fra fylkesmannens forståelse et absolutt vilkår for utbetaling at det er gitt riktig informasjon etter partiloven § 13 femte ledd innen siste søknadsfrist for det året det søkes støtte om. I 2014 var dette 15. november 2014. Fylkesmannen viser også i sin begrunnelse for avslag til den informasjon som i 2013 var sendt ut om endringene i partiloven. I vedlegget til oversendelsen fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag vises det til at informasjonen om Partistøtteportalen (www.partistotte.no) hvor blant annet kontoopplysninger skal oppdateres og bekreftes, ble sendt 26. november 2013 til de sentrale partiorganisasjonene med oppfordring om å viderefordre denne til sine fylkes- og kommuneorganisasjoner. Det ble dessuten vist til Kommunal- og regionaldepartementets årlige rundskriv om satser for utbetaling av partistøtte.

Merknadene fra Verdal Ap:

Verdal Ap har i e-post til fylkesmannen i Sogn og Fjordane 25. mars 2015 og i klagen sammenfatningsvis anført:

Det vektlegges i klagen fra partiet ved leder Ole Gunnar Hallager at straffen for en feilregistrering i partiportalen ses på som uforholdsmessig stor da 2014 er første år med krav til oppdatering av partiportalen, og at feilen gjort fra partiets side ikke har noen innvirkning på summen partistøtten skulle ha vært på.

Partiet har i sin rapportering til SSB hatt riktig kasserer, leder med mer. Nord-Trøndelag Arbeiderparti har også fått dette bekreftet fra SSB og at partilaget skulle få utbetalt partistøtte.

Det vises også til at det for 2015 er gjort endringer slik at partiportalen oppdaterer seg selv etter registrerte verv i Enhetsregisteret.

I sin kontakt med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane som har det administrative ansvaret for partiportalen, viser partiet til at de dessverre ikke har fått med seg ordningen med oppdatering av opplysninger i partiportalen og derfor ikke oppdatert med riktige personer.

For partiet er dette penger som er helt nødvendige for å kunne drive partiet videre.

Et kommuneparti drives på dugnad med frivillighetsarbeid. Samfunnet må ikke legge krav og konsekvenser for mindre overtredelser på et nivå som gjør at folk ikke tørr eller vil engasjere seg av frykt for å kunne bli straffet slik de oppfatter at Verdal Arbeiderparti blir denne gangen.

Partiet håper på svar og ber om at klagen tas til følge.

Partilovnemndas syn på saken

Partilovnemnda er rett klageinstans. I henhold til partiloven § 24 annet ledd bokstav e skal nemnda "avgjøre klager over vedtak om tildeling av statlig støtte, jf. § 15". Nemnda forstår det slik at beslutningen om ikke å foreta utbetaling av støtte er fylkesmannens faktiske førsteinstansvedtak, og det er dette vedtaket som er til klagebehandling.

Nemnda viser til behandling i tilsvarende sak av 23 partilag fra Nordland KrF, med vedtak fattet 29. mai 2015 (www.partilovnemnda.no/Vedtak/2015/?id=3897&epslanguage=no). I sitt avslag på utbetalingen av partistøtte viste Fylkesmannen i Nordland i tillegg til bestemmelsen i partiloven § 13 femte ledd, til punkt 3 i Kommunal- og regionaldepartementets årlige rundskriv om satser for utbetaling av partistøtte. Der heter det: "Det skal ikke utbetales støtte for forutgående år i valgperioden". Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er også i sin oversendelse til nemnda inne på at partistøtte er midler som ikke kan overføres fra et regnskapsår til et annet. Nemnda mente i sin behandling av saken om partilagene i Nordland KrF at det var avgjørende å avklare om utsagnet utgjorde et formelt hinder for å treffe vedtak om å tilkjenne partilagene hel eller delvis statsstøtte for 2014. Dette er tilsvarende relevant i behandlingen av klagen fra Verdal Ap. I sin konklusjon i saken om partilagene fra Nordland KrF skriver nemnda bl.a.:

Om bevilgningsreglementet og utsagnet i rundskrivet tillegges den betydning som er gjort i fylkesmannens vedtak, synes det bl.a. å måtte få som konsekvens at en klagesak om støtte i et inneværende år som nemnda ikke fikk ferdigbehandlet før utløpet av året, bare kunne få et negativt utfall for klageren. Det vil være åpenbart urimelig.

[N]emnda antar at det de fleste år vil være tilgjengelig midler innenfor bevilgningen i kapittel 520 for oppretting av eventuelle mindre feil fra tidligere år.

Samlet synes saken å gjelde vel 60.000 kroner. Etter nemndas vurdering er det sannsynlighetsovervekt for at summen av nemndas vedtak om tilbakehold av statsstøtte for 2015 klart overstiger dette beløpet. Midler antas derfor å være tilgjengelig.

Partilovnemnda legger etter dette til grunn at Stortingets bevilgningsreglement og departementets rundskriv ikke begrenser nemndas kompetanse i saken.

Verdal Ap fikk ved kommunevalget i 2011 3.072 stemmer. Dette utgjør 47,2 prosent av oppslutningen. De fikk 17 representanter i kommunestyret. Når stemmetallet multipliseres med statens sats for stemmestøtte i 2014 (11,98 kroner) framkommer et støttebeløp på om lag 37.000 kroner. Partiet har dessuten krav på grunnstøtte (1.306 kroner), noe som gir et samlet støttebeløp på vel 38.000 kroner. Selv når dette legges til støttesummen for de 23 KrF-lagene i Nordland og for Gjesdal Ap som har tilsvarende sak til behandling, antas det fra nemndas side at det vil være midler tilgjengelig på 2015-budsjettet med bakgrunn i at summen av tilbakeholdte midler overstiger dette beløpet.

Partilovnemnda er enig med fylkesmannen i at Verdal Ap i tilstrekkelig grad er blitt informert om forutsetningene for å få utbetalt statlig støtte. Det vises til departementets brev 13. februar 2013 som også gikk til partienes fylkeslag, til Fylkesmannen i Sogn og Fjordanes e-post til partienes hovedorganisasjoner 26. november 2013, og videre til tilgjengelig informasjon på ulike nettsider som omhandler finansiering av politiske partier.

Partilovnemnda kan etter partiloven § 28 ilegge administrative sanksjoner i form av avkorting av støtte eller formell advarsel. Dette gjelder imidlertid bare ved overtredelse av reglene i lovens kapittel 4. Departementet var klar over dette ved lovendringen i 2013, jf. Prop. 140 L (2011-12) side 95-96, der bestemmelsen om årlige bekreftelse av kontoopplysninger ble drøftet:

Brot på dei ovannemnde pliktene er ikkje å sjå på som brot på finansieringsføresegnene i loven. Manglande pliktoppfylling vil derfor ikkje vere knytt til sanksjonsapparatet som blir foreslått under rekommandasjon 6. Ved brot på plikta til å gi oppdatert informasjon, pålegg det likevel partia ansvaret for at den statlege støtta blir utbetalt til riktig konto og at innsende rekneskapsdata kjem frå korrekt kjelde.

Partilovnemndas vedtak i denne klagesaken er derfor ikke et vedtak med hjemmel i partiloven § 28, men et vedtak etter partiloven § 15.

Sett hen til bakgrunnen for vedtakelsen av partiloven § 13 femte ledd – som var å styrke sikkerheten til systemet – kan det ikke legges til grunn at bestemmelsen kun er en ordensforskrift. Formålet er å redusere risikoen for at "statsstøtta kjem i hendene på uvedkommande". Bestemmelsen har likevel et helt annet – og mindre sentralt – formål enn bestemmelsene i lovens kapittel 4, som er å sikre innsyn i hvem som finansierer landets politiske partier.

Det er i saken selvsagt ingen mistanke om at bakgrunnen for manglende bekreftelse av kontoopplysninger hos Verdal Ap var et forsøk på å kanalisere støtten til uriktige personer. Men uansett dette, er regelen godt begrunnet og den må håndheves. Nemnda mener imidlertid at overtredelsen ikke er av en slik karakter at et totalt bortfall av all støtte for 2014 er i nærheten av å være en rimelig eller forholdsmessig reaksjon.

Nemnda kan prøve alle sider av fylkesmannens vedtak. Etter en skjønnsmessig vurdering har nemnda kommet til at konsekvensen for de partilag som i 2014 ikke bekreftet sine kontoopplysninger i samsvar med § 13 femte ledd bør være et bortfall av 10 prosent av statsstøtten. Dette omfatter både stemmestøtten og eventuell grunnstøtte. Nemnda har med dette ikke tatt stilling til hva som bør være konsekvensen for eventuelt senere år, når bestemmelsen er enda bedre innarbeidet.

På denne bakgrunn treffer Partilovnemnda følgende vedtak:

Verdal Ap har for 2014 krav på 90 prosent av statsstøtten – stemmestøtten og grunnstøtten – etter partiloven § 13. Midlene tas fra statsbudsjettet 2015 kapittel 520 Tilskudd til de politiske partier.

Vedtaket er enstemmig og avsagt 5.juni 2015 etter at saken ble behandlet i nemndas møte 20. mai 2015, og at et utkast til vedtak ble godkjent med sirkulasjon av e-post blant nemndas medlemmer, jf. partilovforskriften § 7-2 annet ledd.

Partilovnemndas vedtak etter partiloven § 15 kan ikke påklages videre, jf. § 24 første ledd. Klageren kan bringe vedtaket inn for domstolene.

For Partilovnemnda

Tor Henriksen
Sekretariatsleder

Vedtaket sendes kun på e-post.

Kopi:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, v/Ragnhild Torsdatter Grønvold, fmntrgr@fylkesmannen.no
Kommunal – og moderniseringsdepartementet, postmottak@kmd.dep.no